

Miljøministeriet
Departementet

Rent drikkevand
og sikker kemi
J.nr. 2021-3047
Den 25. marts 2022

Status 2021 for Pesticidstrategi 2017-2021

Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgik den 21. april 2017 "Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021". Aftalen er udmøntet i Pesticidstrategi 2017-2021, som samtidig er Danmarks nationale handlingsplan for bæredygtig anvendelse af sprøjtemidler.

Af aftalen fremgår, at der hvert år skal udarbejdes et statusnotat for implementering af strategien til aftaleparterne. Dette notat præsenterer status for indsatserne i 2021.

Den 11. januar 2019 blev Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021 suppleret med en tillægsaftale, som bl.a. har til formål at sikre drikkevandet bedre mod sprøjtemidler. Denne tillægsaftale er ligeledes indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance. Status for implementeringen af tillægsaftalen fremgår ligeledes som en del af nærværende statusnotat for 2021.

Gennemførelsen af initiativerne sikres af en tværministeriel styregruppe bestående af medlemmer fra Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Skatteministeriet.

Hovedkonklusioner - indsatser i Pesticidstrategi 2017-2021

Tidligere forsinkede indsatser er nu gennemført, herunder forskningsprojekter vedr. sprøjtefølsomme lerjorde. I forhold til en drøftelse af at udarbejde et tillæg til aftalen om udfasning af sprøjtemidler på offentlige arealer er der i andet regi indgået aftale om et sprøjteforbud på befæstede og stærkt permeable arealer. Andre indsatser i strategien er forsinkede, hvilket gælder VAP-rapporten 2018-2020, som GEUS har meddelt fortsat er under udarbejdelse og forventes at blive offentliggjort før sommer, undersøgelse af udviklingen i herbicidresistens 2021, hvor den endelige afrapportering er udskudt til primo 2023, og delvist fortsat overholdelse af sagsbehandlingstiden for godkendelser af sprøjtemidler. Ud over de nævnte forsinkelser er implementeringen af aftalen i 2021 forløbet planmæssigt. Nedenfor gennemgås de enkelte indsatsområder.

Der er den 10. februar 2022 indgået en ny politisk aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne om sprøjtemiddelstrategi 2022-2026, der vil udgøre Danmarks nationale handlingsplan for bæredygtig anvendelse af sprøjtemidler og afløser pesticidstrategi 2017-2021.

Målsætning for pesticidbelastning og pesticidafgift

Pesticidafgiften blev i 2013 omlagt pga. et ønske om at mindske belastningen fra sprøjtemidler. Formålet med omlægningen var, at der skulle substitueres fra belastende til mindre belastende midler

ved at gøre afgiften til en differentieret afgift, som er fastsat på baggrund af de enkelte midlers belastning af sundhed og miljø, herunder grundvand. Samtidig blev der fastsat en målsætning om, at pesticidbelastningsindikatoren (PBI) baseret på salgstal som minimum skulle reduceres til 1,96 i 2015, svarende til en reduktion på 40 % ift. det beregnede niveau for 2011.

Målsætningen blev fastholdt i Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021, hvor det også blev besluttet, at aftaleparterne skulle mødes i 2018 for at indgå en evt. supplerende aftale om mulig revision af målsætningen for reduktion af pesticidbelastningen og evt. revision af afgiften på baggrund af en evaluering af pesticidafgiften. I forbindelse med indgåelsen af tillægsaftalen i 2019 blev det besluttet, at afgift og målsætning skulle revideres i 2020. Aftaleparterne bag Pesticidstrategi 2017-2021 besluttede i oktober 2020, at den planlagte evaluering af afgift og målsætning skulle afholdes i forbindelse med forhandlingerne af en ny pesticidstrategi. Der er i 2021 i forbindelse med forberedelserne til forhandlingerne af ny sprøjtemiddelstrategi udarbejdet beregninger med henblik på at belyse de forventede konsekvenser forbundet med en provenuneutral omlægning af pesticidafgiften.

EU's nye målsætninger for pesticider under jord-til-bord strategien

EU's jord-til-bord strategi under den europæiske grønne pagt har i juni 2020 fastsat en målsætning om at nedbringe henholdsvis forbruget af kemiske sprøjtemidler samlet set med 50 % og forbruget af mere farlige sprøjtemidler med 50 % inden udgangen af 2030. Der er tale om målsætninger for alle medlemsstater på EU-niveau, som ikke er juridisk bindende. Kommissionen vil bl.a. nå målet ved at styrke bestemmelserne om integreret plantebeskyttelse (IPM) og fremme mere udbredt anvendelse af sikre alternative metoder til beskyttelse af høsten mod skadegørere og sygdomme. Det er endnu uklart hvorvidt målsætningerne på sigt vil skulle opfyldes i de enkelte medlemsstater snarere end alene på EU niveau. Det er ligeledes uklart, hvorvidt målsætningerne vil blive gjort juridisk bindende. Det forventes, at den forestående revision af direktivet for bæredygtig anvendelse af sprøjtemidler vil afklare dette.

Revision af direktivet for bæredygtig anvendelse af sprøjtemidler

Det forventes, at Kommissionen vil fremsætte et forslag til et revideret direktiv i 2022. I 2021 har Danmark bidraget til dette arbejde, hvor det var muligt, og arbejdet følges tæt. Det forventes, at direktivet vil blive en del af målsætningerne under EU's jord-til-bord strategi, men der er ikke fremsat konkrete nye tiltag endnu. Kommissionen udgav i juni 2021 en rapport om medlemsstaternes gennemførelse af direktivet, hvortil der blev udarbejdet rådskonklusioner med danske bidrag. I 2021 afholdte Kommissionen en offentlig høring i EU om direktivet, og to konsulentvirksomheder lavede en effektanalyse af direktivet, hvor medlemsstaterne bidrog. Der er i 2021 sideløbende afholdt møder på embedsmandsniveau i arbejdsgruppen tilhørende direktivet samt en ekstra møderække med mere uformelle tekniske diskussioner med nationale eksperter.

Pesticidafgiften

Drift af afgiften i 2021, herunder beregning af nye afgifter ved godkendelse og fornyelse af sprøjtemidler, er varetaget, og der er svaret på henvendelser vedrørende afgiften.

Bekæmpelsesmiddelstatistik og pesticidbelastning

Bekæmpelsesmiddelstatistikken omfatter beregning af pesticidbelastningsindikatoren (PBI), behandlingshyppighed og fladebelastning for både solgte mængder og forbrug af sprøjtemidler (indberettede sprøjtejournaler). Bekæmpelsesmiddelstatistikken for 2019 og 2020 blev offentliggjort i hhv. marts 2021 og januar 2022, og de har vist at målet for PBI på 1,96 er nået.

I 2021 er der fortsat arbejdet på digitalisering og automatisering af statistikudarbejdelsen, hvilket fremadrettet yderligere vil lette Miljøstyrelsens arbejde med udarbejdelsen af den årlige

bekæmpelsesmiddelstatistik. Det forventes ligeledes, at digitaliseringen vil bevirke, at Bekæmpelsesmiddelstatistikken fremadrettet kan offentliggøres uden forsinkelser inden udgangen af det kalenderår, der efterfølger året for salget.

EU's harmoniserede risikoindikatorer for plantebeskyttelsesmidler

EU-Kommissionen vedtog i maj 2019, at alle EU-medlemslande er forpligtet til årligt at beregne og offentliggøre to harmoniserede pesticidindikatorer for plantebeskyttelsesmidler (jf. EU-direktiv nr. 2019/782). EU's harmoniserede pesticidindikatorer består af to indikatorer, der baserer sig på hhv. solgte mængder af aktivstoffer og antallet af dispensationer. Begge indikatorer viser udviklingen for perioden 2011-2019. Indikatorerne viser for indikator 1 et fald på 47 % i perioden fra baseline (2011-2013) til 2019, og et fald for indikator 2 på 22 % i forhold til samme baseline og periode. Der blev i september 2021 offentliggjort en rapport, "*Udviklingen i pesticidforbruget i Danmark målt med EU's harmoniserede pesticidindikatorer 2011-2019*", der detaljeret gennemgår resultaterne af beregningerne af de harmoniserede pesticidindikatorer.

Godkendelse af sprøjtemidler

EU aktivstoffer

Der er i 2021 givet fornyet godkendelse til 10 aktivstoffer og ikke fornyet godkendelse til tre aktivstoffer i EU. Herudover har tre stoffer fået ændret godkendelsesbetingelserne. Der i 2021 ikke blevet godkendt nye basisstoffer i EU. To ansøgte basisstoffer er nægtet godkendelse pga. manglende data og uacceptabel risiko. Der er godkendt tre nye lavrisikoaktivstoffer i 2021, heraf to mikroorganismer. Endvidere er der fornyet fire godkendelser af mikroorganismer, som er fornyet som lavrisikostoffer.

EU-indsatsen

Deltagelse i EU- og Nord-zone-samarbejdet har medvirket til udvikling og harmonisering af godkendelsesområdet. Zonesamarbejdet, deltagelse i EU-møder, arbejdet med faglige og administrative vejledninger og arbejdet med hormonforstyrrende stoffer er udført som planlagt. Miljøstyrelsen har prioriteret kommentering af væsentlige EU-vejledninger og aktivstofvurderinger.

Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet (AGRO), har gennem deltagelse i EPPO-paneler (samarbejde inden for den europæiske region og Middelhavsområdet) og ad-hoc arbejdsgrupper medvirket til udvikling af guidelines og standarder for forsøgsudførelse og evaluering. AGRO bidrager via deltagelse i EU's Efficacy Evaluator Group til harmonisering af effektivitetsvurderinger af plantebeskyttelsesmidler. Deltagelse i NORBARAG-møderne (nordisk-baltisk samarbejde) sikrer en opdatering af viden om resistensudvikling i Nordzonen. Endvidere bidrager AGRO med forskningsbaseret viden om sprøjtemidler og deres anvendelse til myndighedsbetjeningen på sprøjtemiddelområdet.

Fødevarer og foder

Fødevestyrelsens deltagelse i EU-arbejdet for fastsættelse af maksimalgrænseværdier har fokus på, at de foreslåede maksimalgrænseværdier for sprøjtemiddelrester i foder og fødevarer er sat på det lavest mulige niveau. Det betyder, at alle forslag til maksimalgrænseværdier gennemgås nøje både med hensyn til fødevarer sikkerhed og med hensyn til at sikre, at maksimalgrænseværdien er fastsat på det lavest mulige niveau ud fra de indsendte data.

Danmark har i forbindelse med alle foreslåede maksimalgrænseværdier vurderet, om der kunne være risiko for kombinationseffekter. Denne type vurdering indgår endnu ikke i den fælles EU-vurdering af foreslåede maksimalgrænseværdier. Fødevestyrelsen og DTU Fødevestitutet har i 2021 deltaget aktivt i arbejdet med en fælles EU-metode til vurdering af mulige kombinationseffekter.

Ethylenoxid har tidligere været fundet i sendinger af sesamfrø importeret til EU fra Indien. Efterfølgende er ethylenoxid fundet i andre fødevarer, herunder tilsætningsstoffer, krydderier og kosttilskud, fra tredjelande. Da det ikke kan udelukkes, at der kan være en sundhedsmæssig risiko ved indtagelse af ethylenoxid i fødevarer, herunder forarbejdede produkter indeholdende ingredienser med ethylenoxid, blev det i 2020 for sesamfrø og i 2021 for andre fødevarer besluttet, at man i EU – udover at tilbagekalde alle fødevarer med indhold af ethylenoxid over maksimalgrænseværdien – også tilbagekalder afledte produkter heraf. Derudover er der fra januar 2022 indført yderligere skærpselser på importkontrollen af produkter fra tredjelande.

Arbejdet omkring fastsættelse af maksimalgrænseværdier for specifikke foderafgrøder er nedprioriteret fra EU-Kommissionens side. Kommissionen har i 2020 i deres rapport om REFIT af pesticidreglerne vurderet, at der ikke har vist sig en speciel risiko, der nødvendiggør en hurtig prioritering af fastsættelse af særlige maksimalgrænseværdier for sprøjtemiddelrester i foderprodukter. Samtidig prioriteres vejledningsmateriale om ensartet vurdering og opfølgning på fund af sprøjtemiddelrester i foder.

Chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl

I forbindelse med den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) konklusioner i 2019 om stofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl blev der igangsat et arbejde med at afklare, hvorvidt der var mulighed for at indføre et nationalt forbud mod indhold af stofferne i fødevarer på det danske marked. Parallelt hermed blev der arbejdet for, at de gældende maksimal-grænseværdier for de to stoffer hurtigst muligt blev sat ned til detektionsgrænsen på EU-niveau. Medlemsstaterne enedes om at forbyde anvendelse af stofferne i EU og følgelig fastsætte maksimalgrænseværdierne på detektionsgrænsen. Derfor var det nationale spor ikke længere relevant. De nye maksimalgrænseværdier blev vedtaget i februar 2020 og blev gældende fra november 2020.

Danmark blev i december 2020 godkendt til at afgive indlæg til støtte for Kommissionen i en retssag om chlorpyrifos-methyl. Retssagen handler om, hvorvidt EU-Kommissionen med rette kunne nægte, at en fornyelse af to virksomheders godkendelse af stoffet blev fornyet. Virksomhederne anfører, at beslutningsprocessen er behæftet med fejl, herunder særligt at det ikke var berettiget at anvende analogislutninger (den såkaldte "read-across-metode") mellem det pågældende stof i sagen, chlorpyrifos-methyl, og det lignende stof chlorpyrifos, som begrundelse for forbuddet. Danmark er generelt stor fortalere for anvendelse af read-across-metoden, når det er muligt, eftersom metoden både sikrer logisk sammenhæng og kohærens i kemikalielovgivningen og samtidigt muliggør en hurtigere og mere effektiv beslutningsproces ved vedtagelse af forbud mod farlige kemikalier. Danmark pressede derfor også aktivt på i EU for at få et hurtigt forbud mod stofferne. Domstolens behandling af sagen er blevet forsinket pga. COVID-19, men det forventes, at der falder dom inden udgangen af 2022.

National indsats

I 2021 er der truffet afgørelse for 146 godkendelsessager, heraf 68 sager om midler til mindre anvendelse, 12 sager om paralleller/kopi-midler og 15 dispensationer. Alle 15 sager var dispensationer, som også har været ansøgt tidligere. For seks af sagerne er aktivstofferne godkendt i EU, heraf er der for fire af sagerne godkendt tilsvarende midler i Danmark, men til andre anvendelser. For de resterende ni sager (tre til Reglone med diquat, en til Asulox med asulam, tre til Gaucho med imidacloprid og to til Cruiser med thiamethoxam) er aktivstofferne ikke godkendt i EU. Fire af disse dispensationer er givet til bejdsning af roefrø til eksport til andre medlemslande i EU, som har givet dispensation til såning af frøene. Der er givet to dispensationer til dette i starten af 2021 til brug i foråret 2021 og to i december 2021 til brug i foråret 2022. Der er givet dispensation til de 15 ansøgte anvendelser. For de ansøgninger, hvor der var væsentlige ændringer i vurderingerne siden 2020 er de

miljø- og sundhedsmæssige vurderinger sendt til eksterne kvalitetstjek, som bekræftede Miljøstyrelsens vurdering. For de øvrige sager blev der gennemført eksternt kvalitetstjek af de miljø- og sundhedsmæssige vurderinger i 2020. For alle dispensationer gælder, at kravene iht. art 53 i pesticidforordningen og de danske krav til at midlerne ikke må udgøre en uacceptabel risiko for grundvand, miljø og sundhed er overholdt. Miljøstyrelsen vurderer hver enkelt ansøgning ud fra den konkrete anvendelse og på baggrund af den eksisterende viden. Der foretages en vurdering af en lang række forhold, f.eks. anvendelsestidspunkt, doseringer, mulige alternativer og mulig risiko for miljø og sundhed. Der fastsættes specifikke risikobegrænsende foranstaltninger som vilkår for dispensationerne. Fødevarestyrelsen bidrager med vurderinger i forhold til fødevarerikkerhed. Arbejdet bidrager til fornuftig og sikker brug af sprøjtemidler og dermed en nedsat belastning af sundhed og miljø.

Miljøstyrelsens mål om afvikling af prioriterede sager i 2021 blev delvist opfyldt. Der er fortsat en større sagspukkel, der arbejdes målrettet med at få afviklet jf. den handlingsplan, som blev iværksat ultimo 2020. Forsinkelserne skyldes primært den store personaleudskiftning i forbindelse med, at Miljøstyrelsen flyttede til Odense, hvilket førte til kompetencetab og forøget tidsforbrug.

Justerede vurderingsprincipper

Der er i 2021 godkendt ét nyt middel med et nyt aktivstof, som følge af de ændrede krav til langtidsstudier, der tidligere var krævet ved langsom nedbrydning af aktivstoffet eller dets nedbrydningsprodukter. Aktivstoffet vil medvirke til at forebygge resistens af svampemidler.

Der er ikke godkendt midler med nye aktivstoffer eller ændret i godkendelser, som følge af ændrede grænseværdier for ikke-problematisk nedbrydningsprodukter i 2021.

Tilskud til alternative sprøjtemidler

Der var i 2021 afsat midler til indsatsen til fremme af alternative sprøjtemidler. Miljøstyrelsen havde et opslag i 2021, og der indkom i alt seks ansøgninger. Af disse gav Miljøstyrelsen i 2021 tilsagn om helt eller delvist tilskud på i alt 1 mio. kr. til fem ansøgninger, hhv. tre basisstofprojekter (§3) og to gebyrtilskud (§4).

Grundvand

Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP)

Der er i perioden siden sidste statusnotat ikke offentliggjort nogen ny VAP-rapport. VAP-rapport 2021, der primært skal omfatte resultater fra perioden medio 2018 til medio 2020, er fortsat under udarbejdelse. Rapporten forventes offentliggjort i juni 2022.

Screening for flere stoffer i grundvandsovervågningen

På baggrund af screeningen i 2020 blev der pr. 1. januar 2022 tilføjet tre nye stoffer til pesticidlisten, hhv. metaldehyd, imazalil og metamitron-desamino, som skal indgå i vandværkernes boringskontrol og drikkevandskontrol.

Miljøstyrelsen har i 2021 gennemført en screening for 87 nye sprøjtemidler eller nedbrydningsprodukter, som ikke tidligere har indgået i massescreeninger. De endelige resultater fra massescreening fra 2021 bliver offentliggjort primo april 2022.

Rigsrevisionens beretning om sikringen af grundvandet mod pesticider

På baggrund af Rigsrevisionens beretning nr. 7/2019 vedr. grundvand og sprøjtemidler blev der i 2020 gennemført tre initiativer for at rette op på de forhold, som blev kritiseret:

1. En grundig gennemgang af forvaltningen på området, som Kammeradvokaten har stået for.

2. Et internationalt gennemsyn af vores overvågnings-, godkendelses- og kontrolsystemet for sprøjtemidler.
3. Et midlertidigt eksternt tjek af Miljøstyrelsens dispensationspraksis i forhold til sprøjtemidler.

I 2021 er der blevet fulgt op på vurderingen fra Kammeradvokaten og anbefalingerne i det internationale gennemsyn, og Miljøstyrelsen har forbedret forvaltnings- og administrationsgrundlaget i forhold til grundvandsovervågningen og dispensationer til sprøjtemidler. Rigsrevisionen konkluderede derfor i januar 2022, at initiativerne var tilfredsstillende og vurderede, at disse dele af beretningen kunne lukkes. Rigsrevisionen har i deres notat fra januar 2022 bemærket, at der endnu ikke var indgået en aftale mellem Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen om at kunne tilgå Landbrugsstyrelsens registrer for at styrke grundlaget for den risikobaserede kontrol. Til dette punkt oplyses det, at en sådan aftale blev indgået i slutningen af december 2021. Rigsrevisionen er blevet underrettet og har oplyst, at de vil tage denne oplysning med i deres næste opfølgning.

Rigsrevisionen konkluderer, at det eneste udestående fra 2019-beretningen er, at der endnu kun er testet for tre ud af de ni sprøjtemidler og nedbrydningsprodukter, som fremgik af Rigsrevisionens beretning, og der mangler derfor at blive testet for i alt seks stoffer. De ni stoffer er enten stoffer, som GEUS har påpeget kunne være relevante at måle for, eller stoffer, som der tidligere er givet dispensation til.

Screening for to af de resterende seks stoffer var en del af massescreeningen 2021 og blev rapporteret i marts 2022. Der udestår dermed screening for fire stoffer. Miljøstyrelsen har allerede forsøgt at få screenet for de resterende fire stoffer. Tre af stofferne har været udbudt i forbindelse med alle af de tre gennemførte massescreeninger, mens det sidste stof har været udbudt et år. Desværre er der enten ikke givet tilbud på stofferne, eller har den tilbudte analysekvalitet været utilstrækkelig. Miljøstyrelsen har derfor selv indhentet oplysninger fra analyselaboratorierne om muligheden for at analysere prøver fra grundvand for de fire stoffer og forventer på baggrund af tilbagemeldingerne, at der vil kunne gennemføres analyser for stofferne i 2022.

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

En status for BNBO samarbejdet foretaget i oktober 2021 viste, at der kun var gennemført en indsats i 19 BNBO ud af 4.855. Der var desuden kun tilbudt frivillige aftaler om beskyttelsen for 63 BNBO. BNBO-partnerskabet med KL har bidraget med mulige forklaringer på denne status, derunder at manglende indberetning kan skyldes kommuner, som afventer en politisk proces i kommunen, samt at det relativt lille antal tilbudte frivillige aftaler kan skyldes høje erstatningsniveauer for indgåede aftaler, eller at kommunerne afsøger andre muligheder, f.eks. opkøb af jord. Miljøministeren har sammen med interessenterne i BNBO indsatsen iværksat et styrket samarbejde for at komme i mål med den frivillige beskyttelse af BNBO inden udgangen af 2022. Såfremt kommunerne ikke er kommet i mål med beskyttelsen mod forurening af BNBO, er aftaleparterne enige om at gennemføre et generelt forbud mod sprøjtning i BNBO.

Til at understøtte arbejdet med BNBO har kommuner, jordejere og vandværker bl.a. adgang til en række FAQ på Miljøstyrelsens hjemmeside. Miljøstyrelsen har i 2021, i samarbejde med BNBO-partnerskabet, udarbejdet seks nye FAQ til understøttelse af kommunernes arbejde med korrekt indberetning af status for risikovurdering og behov for tiltag i BNBO. Alt relevant vejledningsmateriale, herunder materiale andre parter har udarbejdet, er tilgængeligt via Miljøstyrelsens hjemmeside. Miljøstyrelsen har også i 2021 formidlet materialet over for kommuner og vandforsyninger på møder.

Ift. BNBO-beregningsmetoden har GEUS i 2021 fortsat arbejdet med at fastlægge en værdi, baseret på en lang række konkrete danske undersøgelser, for den effektive porøsitet i kalk, som grundlag for en mere præcis BNBO beregning for kalkmagasiner. Undersøgelsen forventes afsluttet i starten af 2022.

BNBO-partnerskabet med KL har i 2021 holdt tre møder. Partnerskabet har i 2021 bl.a. givet input til opdatering af indberetningsskabeloner, FAQ om indberetning, og bidraget til opsamling på status på kommunernes indberetning i 2021.

BNBO-følgegruppen, der er nedsat for at understøtte koordination og samarbejde mellem landbruget, kommuner og vandselskaber, består af repræsentanter fra Miljøministeriet, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer, DANVA og Danske Vandværker. Der har i 2021 været afholdt fire møder i følgegruppen, derudover har der været afholdt tre tekniske BNBO-møder med interessenterne.

Målettet kontrol

Kontrol af anvendelse af sprøjtemidler

Miljøstyrelsen har igangsat udvikling, og der er sket en begyndende ibrugtagning, af en app til BMD (Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddeldatabase). App'en er i første omgang alene stillet til rådighed for Kemikalieinspektionens kontrollører. Der arbejdes videre på app'en med henblik på, at gøre den mere brugervenlig, og stille den til rådighed for Landbrugsstyrelsens kontrollører. App'en forventes ikke at blive stillet til rådighed for forhandlere og brugere, da det medfører en fast omkostning hver gang app'en benyttes til at scanne et registreringsnummer.

Der er samlet set fra 2014-2020 synet ca. 12.500 sprøjter i Danmark. En del af disse er synet for anden gang. Der er i 2021 gennemført ca. 2.700 sprøjtesyn. Landbrugsstyrelsens kontrol har medført fund af overtrædelser af krav om syn af sprøjter, som har medført en række politisager. 11 politisager er i 2021 afgjort ved bødeforlæg i størrelse 5.000 kr. - 15.000 kr.

IT-systemet til jordbrugernes indberetning af deres sprøjtemiddelforbrug kører stabilt, og der indberettes årligt sprøjtejournaldata fra ca. 20.500 jordbrugere. Der er i 2021 brugt væsentlige ressourcer på sagsbehandling af ca. 900 ansøgninger om fritagelse fra krav om indberetning og henvendelser fra jordbrugere, der meddeler, at de dyrker mindre end 10 ha eller har bortforpagtet deres jord og således ikke er pligtige til at indberette. Baseret på den erfaring har Miljøstyrelsen foretaget en ændring af IT-systemet, hvormed jordbrugere fra primo 2022, på baggrund af en tro- og love erklæring i SJI, kan anføre, at de opfylder kriterierne for at være fritaget for at indberette i SJI. Miljøstyrelsen vil årligt udtage nogle af disse virksomheder til administrativ kontrol for at kontrollere, at de, der har fritaget sig, rent faktisk opfylder kriterierne for denne fritagelse. Hvis dette ikke er tilfældet, vil der ske håndhævelse af overtrædelserne af reglerne om indberetning i SJI.

Der er i IT-systemet MAB (Miljøstyrelsens Autorisationssystem for brug af bekæmpelsesmidler) mere end 25.000 autorisationer, som giver brugere af sprøjtemidler ret til køb og anvendelse af sprøjtemidler og midler til gasning af muldvarpe/mosegrise. IT-systemet MAB er i 2021 udvidet til en ny funktion, der giver alle led i distributionskæden af sprøjtemidler mulighed for at lade sig registrere i MAB. Dette er sket med henblik på, at distributører kan opfylde et nyt krav om, at de skal være registreret i MAB senest pr. 1. januar 2022. Dette nye registreringskrav er indført som opfølgning på den øget kontrolindsats hos forhandlere af sprøjtemidler til erhvervmæssig brug, der blev gennemført i 2018-2019, hvor målet om at nedbringe overtrædelsesprocenten til 5 % ikke blev nået.

Landbrugsstyrelsen udfører på vegne af Miljøstyrelsen en risiko- og dialogbaseret kontrol med opbevaring og brug af sprøjtemidler hos professionelle brugere f.eks. landbrug, gartnerier,

planteskoler, golfklubber, maskinstationer og på offentlige arealer. Landbrugsstyrelsen har i kontrolåret 2021 foretaget i alt 566 pesticidkontroller. De foreløbige resultater fra kontrollen 2021 viser, at der blev konstateret én eller flere overtrædelser på 213 kontroller svarende til 38 %.

De foreløbige tal for kontrolåret 2021 tyder på, at overtrædelsesprocenten vil være højere end i 2020, hvor den var 26,3 %. Den lave overtrædelsesprocent i 2020 skyldtes primært, at der i 2020 blev foretaget en omlægning af kontrolåret og en reduktion i antallet af manuelt udvalgte risikobaserede kontroller på grund af ressourcemangel. I tidligere kontrolår har overtrædelsesprocenten ligget på ca. 39 %, hvorfor overtrædelsesprocenten på 38 % er tilsvarende niveauet i tidligere år.

Resultaterne fra de tidligere år viser, at der generelt er en højere overtrædelsesprocent hos brugere, som er udtrukket via en risikovurdering end hos brugere, som er tilfældigt udtrukket via udvælgelsen til krydsoverensstemmelseskontrol. Af de foreløbige tal for kontrolåret 2021 ses også en effekt af den risikobaserede udtagning, da overtrædelsesprocenten for krydsoverensstemmelsespopulationen er 32 %, hvor den er ca. 52 % i den risikobaserede population. Der er således igen set en lavere regelefterlevelse i risikogruppen end i gruppen udvalgt til krydsoverensstemmelseskontrollen. Det er regelovertrædelsen i den krydsoverensstemmelsespopulationen som giver det mest retvisende bud på regeloverholdelsen i erhvervet generelt, da den høje overtrædelsesprocent i den risikobaserede kontrol er en konsekvens af kontrollørernes evne til at identificere kontrolemler, hvor risikoen for overtrædelse af regler er særligt stor. Opgørelsen viser, at hovedparten af de konstaterede overtrædelser vedrører besiddelse af ikke godkendte midler, som tidligere har været godkendt i Danmark, men hvor godkendelsen er udløbet. På ca. 23 % af alle pesticidkontroller konstateres således midler, som ikke længere er godkendt. Derudover er der bl.a. også en del overtrædelser af reglerne om vask og påfyldning af sprøjter, reglerne om anvendelse af sprøjtemidler og opbevaringsreglerne.

Optælling af straffesager i 2021

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion har gennemgået tilbagemeldingerne om domme truffet af domstolene og vedtagne bødeforlæg fra politiet i 2021 på sager vedr. anvendelse af sprøjtemidler. Ved kontrol hos primærbrugere står Landbrugsstyrelsen for kontrollen og Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion for håndhævelsen. Dette omfatter i alt 82 sager og et bødeinterval mellem 5.000-50.000 kr. Nedenfor er en opdeling i forhold til kontrolår og lovområde.

Kontrol år	Vaske-pladsbkg.	Bekæmpelsesmiddel-bkg.	Sprøjte-synsbkg.	Sprøjte journal -bkg.	Kemikalie oven	Forordning 1107/2009	Autorisations-bkg	Sager i alt (*)	Bødestr. i kr.
2017	3	4	1	0	0	3	0	5 (3)	15.000-50.000
2018	18	48	12	5	0	14	0	60 (12)	5.000-64.000
2019	4	7	0	0	1	0	0	10 (1)	5.000-27.000
2020	0	0	1	0	0	0	0	1 (0)	10.000
2021	0	6	0	0	0	0	0	6 (0)	10.000-23.755

* Heraf antal sager afgjort ved dom

Kontrol af salg og import af sprøjtemidler

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion førte i 2021 tilsyn hos 103 forhandlere og importører, heraf fem mellemhandlere (importører, distributører og ompakkere), 10 forhandlere af meget giftige

sprøjtemidler, 47 forhandlere af professionelle sprøjtemidler (grovvareforhandlere) og 41 forhandlere af ikke-professionelle sprøjtemidler (bl.a. byggemarkeder, planteskoler og anden detail). Der blev konstateret overtrædelser i forhold til sprøjtemidler hos 55 af de 103 forhandlere, hvilket er en overtrædelsesprocent på 53 % (til sammenligning var overtrædelsesprocenten i 2020 36 %). De mest hyppige overtrædelser er fund af tidligere godkendte midler, der ikke længere må sælges, idet godkendelsen er udløbet, overtrædelse af reglerne om opbevaring af bekæmpelsesmidler samt manglende journalisering ved køb/salg og anvendelse af professionelle sprøjtemidler.

I 2021 foretog Skattestyrelsen 35 kontroller, deraf fem kontroller hos registrerede virksomheder og 30 hos uregistrerede. Der er fundet fejl i 31 % af kontrollerne – typisk regnskabsfejl såsom fejl i sats eller antal, bogføringsfejl, lagersvind eller misforståelse af reglerne. Der er i perioden netto reguleret for ca. 410.000 kr. i afgift. Reguleringsbeløbet er en mindre stigning i forhold til 2020.

Afgiften kontrolleres også som en del af den løbende grænsekontrol hos Toldstyrelsen. I 2021 modtog Kemikalieinspektionen 121 indberetninger fra Toldstyrelsen om tilbageholdt udenlandsk sprøjtemiddel ved grænsen. Der er tale om en stigning på 144 % set i forhold til 2020. I 2021 modtog Kemikalieinspektionen fire indberetninger fra Skattestyrelsen om mulige overtrædelse af reglerne om import af sprøjtemidler.

I 2021 har Skattestyrelsen, Toldstyrelsen, Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen samarbejdet omkring ulovlig import af sprøjtemidler fra udlandet. Miljøstyrelsen, Toldstyrelsen og Skattestyrelsen gennemførte i september 2021 grænsekontrol ved Rødby Havn samt to pakkepostkontroller, hvor der var fokus på ulovlig import af sprøjtemidler. Ved grænsekontrollen i Rødby Havn blev der fundet et muligt forsøg på import af ikke godkendt sprøjtemiddel. Kemikalieinspektionen og Toldstyrelsen deltog i 2021 i ”Silver Axe (VI)” ledet af EUROPOL, der har fokus på import og handel med kopiprodukter af sprøjtemidler. Der er ikke konfiskeret kopiprodukter i Danmark. Endelig samlet rapport forventes omkring 1. juni 2022.

Kemikalieinspektionen fortsatte i 2021 med udsendelse af nyhedsbreve omkring ulovlig import af sprøjtemidler til Toldstyrelsen med henblik på at skabe opmærksomhed og bibeholde fokus på ulovlig import af sprøjtemidler generelt. Kemikalieinspektionen deltog desuden i en undervisningsdag hos Toldstyrelsen i Køge med henblik på, at opretholde fokus på ulovlig import af sprøjtemidler.

Analyse af indholdet af relevante sprøjtemidler

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion har i 2021 fået analyseret 33 sprøjtemidler for indholdet af 28 forskellige aktivstoffer i forskellige kombinationer. Analyserne viste, at alle 33 produkter indeholdt de deklarerede aktivstoffer, og at det målte indhold af aktivstoffer var i overensstemmelse med det deklarerede indhold i alle på nær et produkt, idet resultaterne er inden for toleranceområdet. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion har desuden i 2021 udført udvalgte fysisk-kemiske test på alle 33 produkter. Fire produkter, som blev testet for fysisk-kemiske parametre, var ikke i overensstemmelse med produkternes fysisk-kemiske specifikationer.

Kontrol med pesticidrester i foder og fødevarer

Fødevarestyrelsen fører kontrol med virksomheder og analyserer løbende foder og fødevarer på det danske marked for indhold af rester af sprøjtemidler og offentliggør resultaterne. I Fødevarestyrelsens kontrol har der bl.a. været særlig fokus på importerede fødevarer, og specielt i importkontrollen har der været fokus på særlige problemafgrøder og oprindelsessteder ved udtagning af målrettede prøver. For så vidt angår analysemetoderne arbejdes der fortsat med effektiviseringen. Resultaterne fra Fødevarestyrelsens pesticidkontrol danner grundlag for sagsopfølgning ved overskridelser af grænseværdierne. Hvis grænseværdien er overtrådt er det forbudt at markedsføre fødevaren, og er

indholdet samtidig vurderet at kunne udgøre en sundhedsmæssig risiko, vil fødevaren blive tilbagekaldt fra markedet. Ved sanktionering af en overtrædelse af sprøjtemiddelreglerne, vurderes det, om virksomheden har inkluderet sprøjtemiddelrester i sin risikoanalyse, samt i hvilket omfang virksomheden har foretaget korrigerende handlinger i forhold til overskridelsen. Kontrolresultaterne offentliggøres i en samlet årsrapport samt ved afrapportering af enkeltresultater i kvartalsvise rapporter.

De samlede resultater for 2020 er offentliggjort i februar 2022. Der blev i 2020 undersøgt 1751 fødevarerprøver for sprøjtemiddelrester. For konventionelt frugt blev der fundet restindhold i 78 % af de danske prøver, 86 % af prøverne fra andre EU-lande og i 75 % af prøverne fra tredjelande. Der blev ikke fundet overskridelser af grænseværdien i dansk frugt. Der blev fundet overskridelser af grænseværdien i henholdsvis 0,5 % af frugt produceret i EU og 4 % af frugt produceret i tredjelande. For konventionelle grøntsager blev der fundet restindhold i 25 % af de danske prøver, i 60 % af prøverne fra andre EU-lande og i 50 % af prøverne fra tredjelande. Der blev fundet overskridelser af grænseværdien i én prøve af dansk producerede grøntsager svarende til 0,7 %. Overskridelserne for grøntsager produceret i EU var på 0,5 %, mens 12 % af grøntsagerne fra tredjelande overskred grænseværdien. Samlet set er det vurderet, at de påviste sprøjtemiddelrester ikke har givet anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder ud fra den tilgængelige viden.

Chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl – særlig håndtering

Stofferne er ikke længere godkendt til brug i EU. Ifølge en rapport, som EU-Kommissionen publicerede i december 2019, kan der ikke sættes toksikologiske referenceværdier for stofferne, da en skadelig virkning på generne ikke kan udelukkes. Det antages, at der ikke er en nedre tærskel for disse skadelige effekter. Som konsekvens heraf har DTU Fødevarerinstitutionen siden august 2019 vurderet, at en sundhedsmæssig risiko ikke kan udelukkes for alle indhold af de to stoffer.

Maksimalgrænseværdierne er sat ned til detektionsgrænsen på 0,01 mg/kg med virkning fra 13. november 2020. Inden dette tidspunkt blev fem prøver fra 2020 med indhold af chlorpyrifos eller chlorpyrifos-methyl over detektionsgrænsen, men under den gældende MRL, vurderet til, at en sundhedsmæssig risiko ikke kunne udelukkes.

Ethylenoxid i sesamfrø og andre produkter

Ethylenoxid er ikke godkendt til brug i sprøjtemidler i EU, men stoffet bruges andre steder i verden til gasning af fødevarer for at bekæmpe bakterier og andre skadevoldere i fødevaren. Ethylenoxid er klassificeret som et stof, der har et genotoksisk og kræftfremkaldende potentiale. Det antages, at der ikke er en nedre tærskel for de genotoksiske effekter. I september 2020 blev der fundet høje koncentrationer af ethylenoxid i sendinger af sesamfrø importeret til EU fra Indien. Da det ikke kan udelukkes, at der kan være en sundhedsmæssig risiko ved indtagelse af ethylenoxid i fødevarer, blev der derfor indført skærpede betingelser for import af sesamfrø fra Indien. Fødevarestyrelsen har i forlængelse af dette fra 2020 og frem haft en del tilbagetrækningsager på baggrund af oplysninger om fund af ethylenoxid i mange typer af fødevarer, herunder tilsætningsstoffer. Da Fødevarestyrelsen for indværende ikke selv udfører analyser af ethylenoxid, bliver Fødevarestyrelsens kontrolanalyser i forbindelse med den aktuelle importkontrol udført på eksternt laboratorium. Der blev i 2020 udtaget to importprøver af sesamfrø med henblik på analyse for ethylenoxid. Analyserne viste ikke indhold af ethylenoxid. Prøver udtaget i 2021 vil blive rapporteret i 2022.

Kontrol med pesticidrester i foder

I begyndelsen af 2021 blev foderprøverne fra 2020 færdiganalyseret. I 2020 blev 253 målrettede stikprøver af fodermidler og foderblandinger m.m. fra danske fodervirksomheder og landbrug analyseret for indhold af sprøjtemiddelrester. Sprøjtemiddelrester blev påvist i 97 (38 %) af de undersøgte prøver. Bortset fra en prøve med indhold af chlorpyrifos (jordnødder fra Argentina)

indeholdt ingen af foderprøverne et uacceptabelt højt restindhold af sprøjtemidler. Som for tidligere år tyder kontrolresultaterne på, at indholdet af sprøjtemiddelrester i foder på det danske marked generelt ligger på et lavt niveau, der ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for dyrene eller for mennesker, der indtager de animalske fødevarerprodukter.

Bekæmpelsesmiddelforskning

Målsætningen for Miljøstyrelsens Program for Bekæmpelsesmiddelforskning, som er, at programmet understøtter behovet for videnopbygning i forhold til Pesticidstrategien 2017-2021's virkemidler og effekterne af disse, vurderes som værende opfyldt.

Der blev i 2020/2021 modtaget 20 forskningsansøgninger, hvor der er givet tilsagn til seks af projekterne, heraf tre projekter i relation til 'human sundhed'. Det samlede tilskud i 2021 var på 18,1 mio. kr., hvoraf 9,3 mio. kr. er til projekter til området 'human sundhed'. Rapporter fra afsluttede projekter er løbende blevet publiceret på Miljøstyrelsens hjemmeside. Resultaterne fra de afsluttede projekter er vurderet i forhold til Pesticidstrategi 2017-2021, implementeret ved direkte anvendelse i godkendelsesordninger for sprøjtemidler og biocider, når dette har været relevant, og i relevant omfang præsenteret og anvendt i EU f.eks. hos Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA). Der er i 2021 offentliggjort 12 rapporter, og der er 24 igangværende forskningsprojekter under bekæmpelsesmiddelforskningsprogrammet.

Oplysning, rådgivning og vejledning

Integreret plantebeskyttelse (IPM)

Institut for Agroøkologi ved Aarhus Universitet (AGRO) har i 2021 udviklet et sædskifteindeks, som indgår i det IPM-skema, som alle jordbrugere skal udfylde. Endvidere har AGRO opdateret de danske værdier for afsætning af sprøjtevæske på afgrøder.

Der er i 2021 gennemført 20 projekter i regi af Partnerskab om Præcisionssprøjtning og 15 IPM-projekter i regi af resistenshandlingsplanen. Resistenshandlingsplanen løber frem til udgangen af 2022. IPM-Innovationsbrug er godt i gang på de tre involverede bedrifter efter opstart i 2020, og der er fokus på at løse særlige problemer med græsukrudt, hvor der igangsættes ændringer af sædskiftet, jordbehandlinger, såtider, valg af herbicider o.a. Projektet fortsætter i 2022. IPM-skemaet blev i 2021 udfyldt af ca. 11.000 jordbrugere, og skemaet er efterfølgende let justeret forud for jordbrugernes anden udfyldelse, der pågår frem til fristen den 31. marts 2022.

På EU-plan har der i regi af rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider i 2021 været arbejdet med, hvordan implementering af IPM og kontrol af dette kan styrkes. Danmark har i den sammenhæng præsenteret sin model med obligatorisk årlig udfyldelse af IPM-skema.

Den opfølgende undersøgelse af baseline for herbicidresistens, som forløb i perioden 2013-2015, der skulle udføres i 2020, blev udskudt til 2021. Der blev i foråret 2021 indgået kontrakt med AGRO om denne opfølgning med et projekt med titlen: "Undersøgelse af udviklingen i herbicidresistens 2021" til afrapportering primo 2022. Grundet vanskeligheder med at få indsamlet de nødvendige frø til undersøgelsen er den endelige afrapportering udskudt til primo 2023.

Brug af sprøjtemidler på offentlige arealer

Miljøstyrelsen har udarbejdet rapport over sprøjtemiddelforbruget på offentlige arealer, som blev offentliggjort i juni 2021. Rapporten konkluderede, at færre kommuner og regioner anvendte sprøjtemidler i forhold til den seneste undersøgelse for 2016. Desuden viste opgørelsen, at det samlede sprøjtemiddelforbrug på offentlige arealer er steget siden 2016. Stigningen skyldes primært nogle få kommuners højere forbrug af let-nedbrydelige aktivstoffer som pelargonsyre og eddikesyre, dvs. et

skifte i forbruget fra ikke let-nedbrydelige til let-nedbrydelige sprøjtemidler. Regionernes samlede forbrug af aktivstoffer er faldet og statens forbrug stort set uændret ift. 2016. I forbindelse med rapporten har Miljøministeriets departement haft møde med følgegruppen for udfasning af sprøjtemidler på offentlige arealer og orienteret om rapportens indhold.

På grund af reduceret omfang af fysisk kontrol gennemført af Landbrugsstyrelsen i 2020 og 2021 blev der ikke udtaget kommuner til fysisk pesticidkontrol i 2021.

Brug af sprøjtemidler i private haver

Fra den 1. juli 2021 må private haveejere ikke længere anvende eller besidde en række koncentrerede sprøjtemidler baseret på f.eks. glyphosat.

Miljøstyrelsen har i 2021 gennemført en mindre havekampagne. Kampagnen havde fokus på, at haveejere bør skaffe sig af med sprøjtemidler, der ikke længere er godkendt, samt at undgå at købe ulovlige produkter på nettet. Derudover var der en opfordring til at anvende alternative metoder og forebyggende foranstaltninger frem for sprøjtemidler. Der blev i 2021 offentliggjort statistik for salg af sprøjtemidler til anvendelse i private haver for salgsårene 2019 og 2020. Statistikken viste et fald i salget af glyphosat til private haveejere til fordel for et øget salg af mere let-nedbrydelige midler.

Miljøstyrelsen lancerede i februar 2021 en e-læringsuddannelse rettet mod forhandlere af sprøjtemidler godkendt til ikke-professionelle brugere (private haveejere). Målet var, at det skulle være nemt for medarbejdere hos forhandlerne at gennemføre uddannelsen og få mere viden om sikker brug af sprøjtemidler og om brug af alternativer til sprøjtemidler med henblik på, at de har kompetencer til at give haveejere gode råd og vejledning. Der er frem til den 3. februar 2022 i alt 214 personer, der har gennemført e-læringsuddannelsen og heraf har 191 personer erhvervet en F1-autorisation i MAB.

Forbud mod sprøjtemidler på visse offentlige og private haver

Regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten indgik i september 2021 aftale om "Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling." Heri indgår et forbud mod at sprøjte med midler, der ikke er let-nedbrydelige, f.eks. glyphosat, på en række offentlige og private arealer, f.eks. veje, grus, stier, fortove, indkørsler, parkeringsarealer, terrasser. Der er efter kontakt med de relevante ministerier udformet enkelte undtagelser for forbuddet af hensyn til sikkerhed, kulturarv og til bekæmpelse af invasive arter.

Forbuddet følges op af lovforslag om ændring af kemikalieloven og ændring af bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen. Der følger af disse ændringer, at der fra 2024 ikke må anvendes ikke let-nedbrydelige sprøjtemidler på alle befæstede og stærkt permeable områder. I forhold til de offentlige arealer er det stort set kun kommunerne, der fortsat anvender ikke let-nedbrydelige sprøjtemidler, da undtagelserne vil omfatte statens forbrug og regionerne er ophørt med at anvende ikke let-nedbrydelige sprøjtemidler. Forbuddet fremskynder et stop for brug af sprøjtemidler, som den frivillige aftale indgået i 1998 og fornyet i 2007 mellem KL, Danske Regioner og miljøministeren sigtede mod. Følgegruppen for udfasning af sprøjtemidler på offentlige arealer har været indkaldt til møde i forbindelse med sprøjteforbuddet.

Anvendelse af sprøjtemidler på golfbaner

En ny bekendtgørelse om sprøjtemidler på golfbaner trådte i kraft pr. 1. januar 2021 med sænkede pesticidbelastningslofter. De procentvise reduktioner for belastningslofterne i den ændrede bekendtgørelse er for insektmidler 98 %, for ukrudtsmidler 79 % og for svampemidler 52 %.

Miljøstyrelsen finansierede i 2021 med midler fra Pesticidstrategi 2017-2021 i alt fem projekter med fokus på IPM på golfbaner. Miljøstyrelsens opgørelse af sprøjtemiddelforbruget på golfbaner i 2020 forventes at blive offentliggjort ultimo marts.

Der har i 2021 været en løbende konstruktiv dialog mellem Miljøstyrelsen og Dansk Golf Union (DGU), som bidrager aktivt til, at emner og tiltag fra Miljøstyrelsen relateret til IPM og pesticidanvendelse på golfbaner formidles videre ud til golfbanerne.

Miljøstyrelsen kontrollerer, om der iht. golfbekendtgørelsen foretages årlig indberetning for alle golfbaner af sprøjtemiddelforbruget, og om indberetningerne overholder de fastsatte lofter for pesticidbelastningen. Miljøstyrelsen modtog i 2021 rettidige indberetninger for 181 af de 189 aktive registrerede golfbaner. Miljøstyrelsen behandlede dermed otte sager om manglende indberetning, hvor fem foretog forsinket indberetning og tre baner ikke indberettede. Der er sendt indskærpelser til disse tre golfbaner. Der var desuden to sager, hvor indberetninger var rettidige, men viste en overskridelse af belastningslofterne. Der er sendt indskærpelser til disse to golfbaner.

Til kontrolåret 2021, der løb fra 1. januar 2021 til 31. december 2021, foretog Miljøstyrelsen en risikobaseret udpegning af fem golfbaner til fysisk pesticidkontrol, som udføres af Landbrugsstyrelsen. På tre af disse golfbaner var der ingen overtrædelser. På to golfbaner var der i alt fire overtrædelser fordelt således: Én på opbevaring af plantebeskyttelsesmidler, én på besiddelse af ulovlige danske midler, én på anvendelse og én på vaske- og fyldepladser.

Gartneriindsatsen

Efter offentliggørelsen af ”*Vejledning om pesticidholdigt spildevand og pesticidholdigt affald fra væksthushaverier*” (Gartnerivejledningen) i efteråret 2019 har gartnerierhvervet i både 2020 og 2021 haft fokus på at fortolke, følge op på og implementere de regler, der er præciseret i vejledningen. Dette har medført, at Miljøstyrelsen har modtaget en række henvendelser fra branchen, og der er afholdt en række møder mellem Miljøstyrelsen og branchen samt med Odense Kommune, hvor en stor del af de danske væksthushaverier er beliggende. Endvidere har Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen haft en tæt dialog om tilsynet med væksthushaverierne via væksthushaveritaskforcen, der blev etableret i 2019. Dansk Gartneri har i 2021 påbegyndt en evaluering af branchens frivillige handlingsplan, der blev opdateret i 2020.